

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE GÜNCEL ARAŞTIRMALAR

Editörler:

Doç. Dr. Fatih Mehmet CİĞERCİ

Doç. Dr. Fatih VEYİS

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE GÜNCEL ARAŞTIRMALAR

Editörler:

Doç. Dr. Fatih Mehmet CİĞERCİ

Doç. Dr. Fatih VEYİS

Yazarlar:

Gökçe DEMİRYÜREK - Sinem GÖNEN KAYACAN - Elif AYDEMİR ÜRKER

Kamil ÖNAL - Salim KÜÇÜK

E-ISBN: 978-625-382-161-6

DOI: 10.54637/vizetek.9786253821616

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap elektronik ortamda yayımlanmaktadır.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Tasarımcısı / Koordinatörü: Seda AYGÜN

Kapak Tasarımı: Abdulkadir EMİROĞLU

Dizgi & Mizanpaj: Zeynep ERTUĞRUL

Yayın Tarihi: Aralık, 2025

Materyal Türü: Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

Elektronik Yayın Formatı: PDF

Elektronik Yayın Tipi: Adobe Ebook Reader

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE GÜNCEL ARAŞTIRMALAR

Editörler:

Doç. Dr. Fatih Mehmet CİĞERCİ

Doç. Dr. Fatih VEYİS

ÖN SÖZ

Dil öğretimi, yalnızca dilbilgisel doğruluğun kazandırılması değil; aynı zamanda anlam kurma, iletişimsel yetkinlik geliştirme ve kültürlerarası etkileşim alanı açma sürecidir. Bu nedenle yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, öğretim programı tasarımıyla ölçme-değerlendirmeye, materyal seçiminden yaratıcı üretime kadar çok katmanlı bir uzmanlık gerektirir. **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Güncel Araştırmalar** başlıklı bu kitap, alanın güncel tartışmalarını doğrudan sınıf uygulamalarına ve öğretim tasarımına bağlayan dört özgün çalışmayı bir araya getirerek, kuramsal farkındalık ile uygulama rehberliğini aynı zeminde buluşturmayı amaçlamaktadır.

Kitabın ilk bölümünde, CEFR (2021) kapsamında “A1 öncesi / Pre-A1” düzeyin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ihmal edilen ancak “ilk temas” niteliği nedeniyle belirleyici bir eşik olduğu vurgulanmakta; ders kitaplarının bu düzeye göre nasıl yapılandırılabilirliğine ilişkin içerik-etkinlik sıralaması ve kazanım temelli bir tasarım önerilmektedir. Bu yaklaşım, A1 öncesi kazanımların tablollaştırılması ve materyal geliştirme ilkeleriyle desteklenerek ders kitabı hazırlama süreçlerine somut bir çerçeve sunmaktadır.

İkinci bölüm, alanın hızla dönüşen bir boyutunu ele alarak, yapay zekâ tabanlı ölçme-değerlendirme uygulamalarının yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde nasıl konumlandığını inceler. Bölüm, AI’nın hız, ölçeklenebilirlik ve geri bildirim üretimi gibi imkânlarına işaret ederken; seviye uyumsuzluğu, ölçme maddesi kalitesi ve etik/dijital yeterlik gereksinimleri nedeniyle insan-yapay zekâ iş birliğine dayalı hibrit modellerin önemini gerekçeli biçimde tartışmaktadır.

Üçüncü bölümde ise, halk masallarının yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yalnızca “okuma metni” olarak değil, dinleme-konuşma-okuma-yazma becerilerini entegre biçimde geliştiren ve kültür aktarımını güçlendiren bir öğrenme aracı olduğu ortaya konulmaktadır. Masalların görsel destekli dinleme, dinleme sonrası kısa üretim etkinlikleri ve okuduğunu anlama değerlendirmeleriyle sistematik biçimde kullanılmasına yönelik öneriler, öğretmenin sınıf içi planlamasına doğrudan uyarlanabilir bir yol haritası sunmaktadır.

Dördüncü bölüm, yaratıcı yazmayı destekleyen bir teknik olarak tasvir/betitleme odağında, ders kitaplarındaki yazma etkinliklerini doküman

incelemesi ve içerik analiziyle ele almakta; özellikle sıfat–zarf odaklı söz varlığının geliştirilmesi ve mizah/abartı gibi yaratıcı unsurlarla yazma motivasyonunun güçlendirilmesi yönünde uygulanabilir öneriler getirmektedir. Böylece yazma becerisinin yalnız “ürün” değil, dilsel farkındalığı ve ifade gücünü artıran bir süreç olarak tasarlanması gerektiği hatırlatılmaktadır.

Bu kitap; başlangıç düzeyinin (A1 öncesi) kritik tasarım ihtiyaçlarını, ölçme–değerlendirmede yapay zekânın gerçekçi sınır ve imkânlarını, masal temelli kültür ve beceri öğretimini ve yaratıcı yazmada betimleme tekniğinin ders kitabı ekseninde nasıl yapılandırılabileceğini aynı bütün içinde ele almaktadır. Kitabın; yabancı dil olarak Türkçe alanında çalışan öğretmenler, materyal geliştiriciler, lisansüstü öğrenciler ve araştırmacılar için hem güncel bir tartışma zemini hem de uygulanabilir bir başvuru kaynağı olmasını temenni ederiz.

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

İHMAL EDİLMİŞ BİR ALAN OLARAK A1 ÖNCESİ SEVİYE VE CEFR KAZANIMLARI TEMELİNDE BİR İÇERİK ÖNERİSİ	1
--	---

Gökçe DEMİRYÜREK
Sinem GÖNEN KAYACAN

2. BÖLÜM

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMI ÜZERİNE BİR İNCELEME VE DEĞERLENDİRME	31
---	----

Elif AYDEMİR ÜRKER

3. BÖLÜM

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE MASALLAR ve DÖRT TEMEL BECERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE MASALLARIN KULLANIMI	54
---	----

Kamil ÖNAL

4. BÖLÜM

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE YARATICI YAZMA TEKNİĞİ OLARAK TASVİR	73
--	----

Salim KÜÇÜK